

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
 ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008

A. Κείμενο

« Η Καλλιπάτειρα »

Κατά δὲ τὴν ἐς Ὀλυμπίαν ὁδὸν ἔστιν ὄρος πέ-
 τραις ὑψηλαῖς ἀπότομον, Τυταῖον καλοῦμενον. Κατὰ τοῦτου τὰς γυναῖκας Ἰλίοις ἔστιν ὤθειν νόμος,
 ἢν φωραθῶσιν ἐς τὸν ἀγῶνα ἔλθοιεν τὸν Ὀλυμπικὸν ἢ καὶ ὅλως ἐν ταῖς ἀπειρημέναις σφίσιν ἡμέραις
 διαβάσαι τὸν Ἀλφειόν. Οὐ μὴν οὐδέ τιλῶναι λέγουσιν οὐδεμίαν, ὅτι μὴ Καλλιπάτειραν μόνην, ἢ ἐπὶ τι-
 νων καὶ Φερενίκη καλεῖται. Αὕτη προαποθανόντος αὐτῆ τοῦ ἀνδρός, ἐξεμάσασα αὐτὴν τὰ πάντα ἀνδρῶ
 γυμναστῆ, ἤγαγεν ἐς Ὀλυμπίαν τὸν υἱὸν μαχοῦμενον νικῶντος δὲ τοῦ Πεισιρόδου, τὸ ξήριμα ἐν ᾧ τοῖς
 γυμναστὰς ἔχουσιν ἀπειλημένους, τοῦτο ὑπερσηδῶσα ἡ Καλλιπάτειρα ἐγυμνώθη. Φωραθείσης δὲ ὅτι
 εἶη γυνή, ταύτην ἀφίαιον ἀξίημον καὶ τῶ πατρὶ καὶ ἀδελφοῖς αὐτῆς καὶ τῶ παιδί σιδῶ νέμοντις – ἰπῆρχον
 δὴ ἄπασιν αὐτοῖς Ὀλυμπικαὶ νίκαι – ἐποίησαν δὲ νόμον ἐς τὸ ἔπειτα ἐπὶ τοῖς γυμνασταῖς γυμνοῖς σφῆς
 ἐς τὸν ἀγῶνα ἐσέχευθαι.

Παισανίας, Ἑλλάδος Περιήγησις 5.6.7-8 (διασκευή)

B. Θέματα

1. Ποιος νόμος ἴσχυε για τις ἑγγαμες γυναῖκες που διέβαιναν τον Αλφειό ποταμό κατά τον χρόνο τέλεσης των Ολυμπιακῶν αγῶνων; (μονάδες 2)
2. Με ποιο τέχνασμα η Καλλιπάτειρα κατόρθωσε να εισέλθει στο χώρο τέλεσης των αγῶνων; (μονάδες 2)
3. Με ποια επιχειρήματα, στο κείμενο αλλά και στο ποίημα του Λ. Μαβίλη που ακολουθεῖ, προσπαθεῖ η Καλλιπάτειρα να δικαιολογήσει την παρουσία της στους αγῶνες. (μονάδες 2)

— Αρχόντισσα Ροδῆτισσα, πῶς μνηστὴρ
 Γυναῖκες διόχνει μὴ συνήθεια ἀρχαία
 εδῶθε. — Ἴχθῳ ἕνα ἀνῆρι, τὸν Ευκλέα,
 τρεῖς ἀδελφία, γιο, πατέρας ὀλυμπιονίκης.

να με αφήσετε πρέπει, Ἑλλανοδίκες,
 κι ἐγὼ νὰ καμαρώσω μες στὰ ὠραία
 κορμιά, που για τὸ σφῆρι του Πρωκλῆα
 παλεῦουν. Θαυμαστὲς φυχῆς ἀνιρῶντες.

Με τις ἄλλες γυναῖκες δὲν εἶμαι ὁμοία
 στον αἰῶνα τὸ σῶί μου θὰ φραντάζει
 με τῆς ἀνιρείας τὰ ἀμάραντα προνόμια.

Με μάλαμα γραμμένος τὸ δοξάζει
 σε ἀστραφτερό κατεβιατό μαρμαῦρου
 ὕμνος χρυσὸς τοῦ ἀθάνατου Πινδάρου.

Λορέντζος Μαβίλης, Καλλιπάτειρα

4. οδόν, νόμος, πατρι, νικαι, : Να σχηματίσετε δύο σύνθετες με καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις. (μονάδες 2)
5. γυμναστη, αλωναι, ωθειν, διαβασαι: Να σχηματίσετε μια απλή παράγωγη με καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις. (μονάδες 2)
6. α). ορος, ανδρός, αγώνα, το ερυμα, πατρι, παιδι: Να γραφούν η γενική, δοτική και κλητική του ενικού αριθμού και η γενική, δοτική και αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.
β). ω , τινων: Να κλιθούν στο αρσενικό γένος. (μονάδες 2,5)
7. α). ειη : Να γραφεί το β' ενικό πρόσωπο της ευκτικής και προστακτικής του Ενεστώτα.
β). λέγουσιν: Να γραφεί το γ' πληθυντικό της ευκτικής και προστακτικής του Ενεστώτα και Παρακειμένου.
γ). εισέρχεσθαι: Να γραφεί το β' και γ' ενικό πρόσωπο του Ενεστώτα.
δ). εποησαν: Να γραφεί το α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής και ευκτικής στο χρόνο που βρίσκεται.
ε). απειλημμενους: Να γραφεί το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής και προστακτικής στο χρόνο που βρίσκεται (σημ: Παρακείμενος) (μονάδες 2,5)
8. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι όροι: ορος, τας γυναικας, ελθουσαι, προαποθανοντος, του ανδρός , εις τον αγώνα. (μονάδες 2,5)
8. Να διακρίνετε σε ονοματικούς και επιρρηματικούς τους παρακάτω προσδιορισμούς : κατά την οδον, υψηλαίς, ολως, μονην, γυμναστη, ολυμπικαι, επι τοις γυμνασταις, φωραθείσης, ην φοραθωσιν εις τον αγώνα, ελθουσαι τον Ολυμπικον. (μοναδες 2,5)

Καλή επιτυχία.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ